

VELKOMMEN TIL OFFICIELT SIDE-EVENT:

GRØN INDUSTRIEL SYMBIOSE - ERFARINGER FRA DANMARK OG NORGE

*Hvordan skaber man **værditilvækst** i bedrifter og samfund gennem **grøn omstilling**?
Hør om erfaringerne med **industriel symbiose** fra danske GreenLab Skive og
Kalundborg Symbiose, og ambitionerne hos bedrifter og hub-kontakter i Grøn Region
Vestland.*

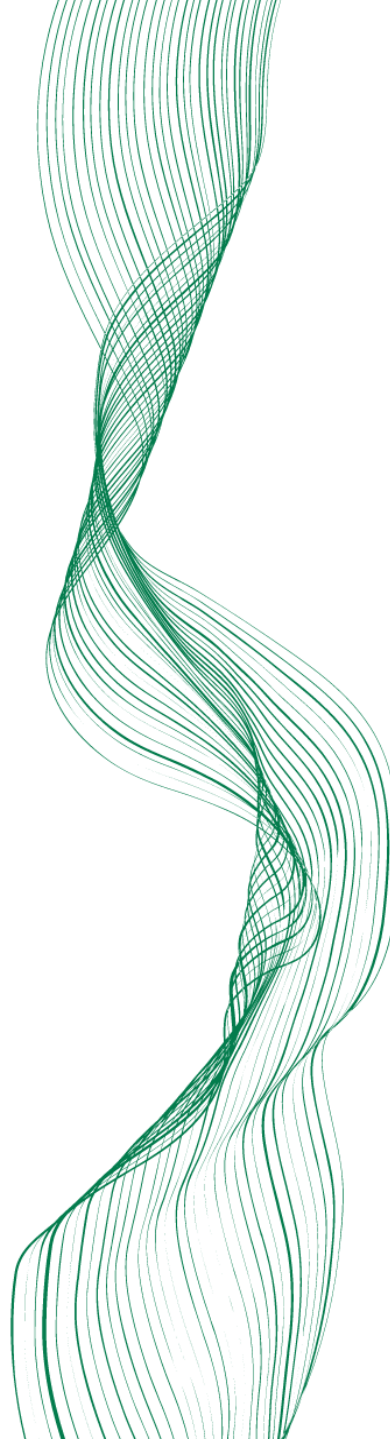
DANMARKS AMBASSADE
Oslo

COWI

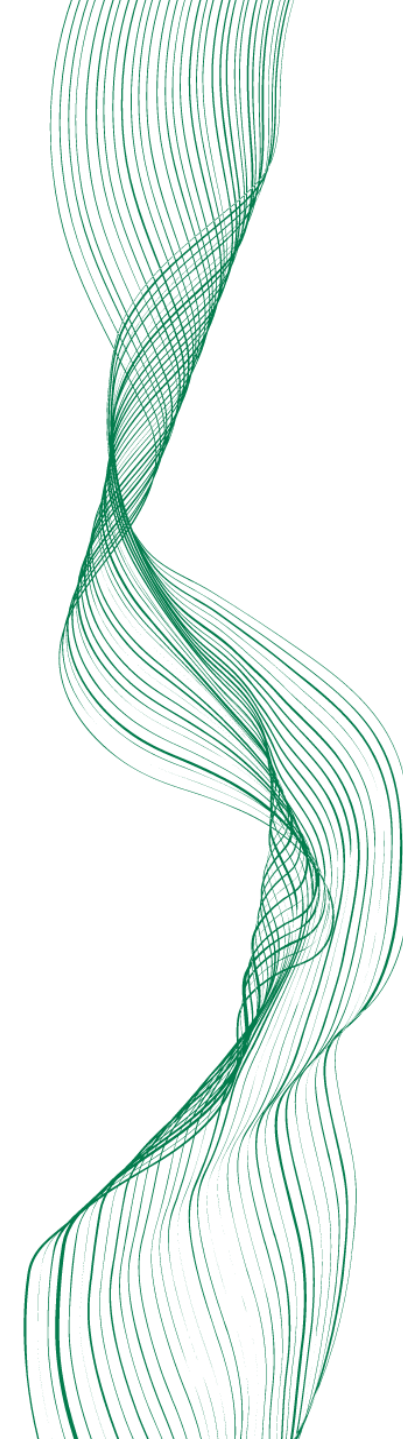
**Grøn region
Vestland**

14. MARTS KL. 12.00 – 16.00
GALLERIET, KULTURHUSET I BERGEN

DAGENS PROGRAM

Kl. 12.00	Ankomst og registrering
Kl. 12.30	Velkommen v/ nestleder og handelschef på Danmarks Ambassade i Norge, Ninna Katrine Sanden, og leder for Grøn Region Vestland, Heidi Gaustad
Kl. 12.40	Keynote v/ Fylkesordfører Jon Askeland , Vestland Fylkeskommune, om ambitionerne i Grøn Region Vestlands og målsætningen om at bygge verdsløiande grønne hubar gjennom industriell symbiose
Kl. 13.00	Præsentation v/ Jakob Hebsgaard Mogensen , Head of Business Development, GreenLab Skive , om erfaringer og læringer fra GreenLab Skive
Kl. 13.30	Præsentation v/ Lisbeth Randers , Head of Secretariat, Kalundborg Symbiose , om erfaringer og læringer fra Kalundborg Symbiose
Kl.14.00	Pause
Kl. 14.30	Paneldebat: Moderet af Anders Waage Nilsen, Sustainability Director, COWI Norge. <ul style="list-style-type: none"> • Ulrikke Voltersvik Hernæs, Voss BIO HUB • Ronny Haufe, CCB Energy / Energiparken • Jakob Hebsgaard Mogensen, GreenLab Skive • Lisbeth Randers, Kalundborg Symbiose • Jens Petter Johansen, seniorrådgiver, NVE • Bård Sandal, afdelingsdirektør for næring, plan og innovation, Vestland Fylkeskommune • Irene Wergeland, CCO Wergeland Group
Kl. 15.50	Afrunding & tak for i dag v/ leder for Grøn Region Vestland, Heidi Gaustad

KONTAKT

DANMARKS AMBASSADE
Oslo

Ninna Katrine Holm Sanden

Handelschef og nestleder

+ 47 41 25 15 38

ninsan@um.dk

[The Trade Council i Norge](#)
(um.dk)

Anna Meinert Risager

Eksportrådgiver, Energi

+ 47 41 22 56 12

anmris@um.dk

[The Trade Council i Norge](#)
(um.dk)

COWI

Anders Waage Nilsen

Sustainability Director

Management, Norway

+47 91814356

awnn@cowi.com

[COWI](#)

Grøn region
Vestland

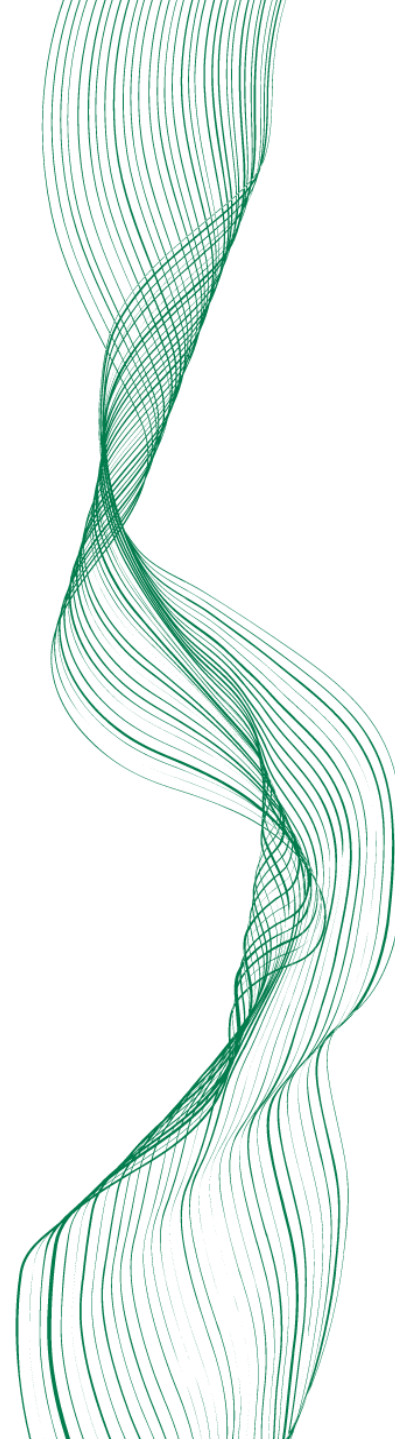
Heidi Synnøve Gaustad

Prosjektleder

+47 90 08 26 32

heidi.synnove.gaustad@innovasjon norge.no

[Grøn Region Vestland \(gronregionvestland.no\)](#)

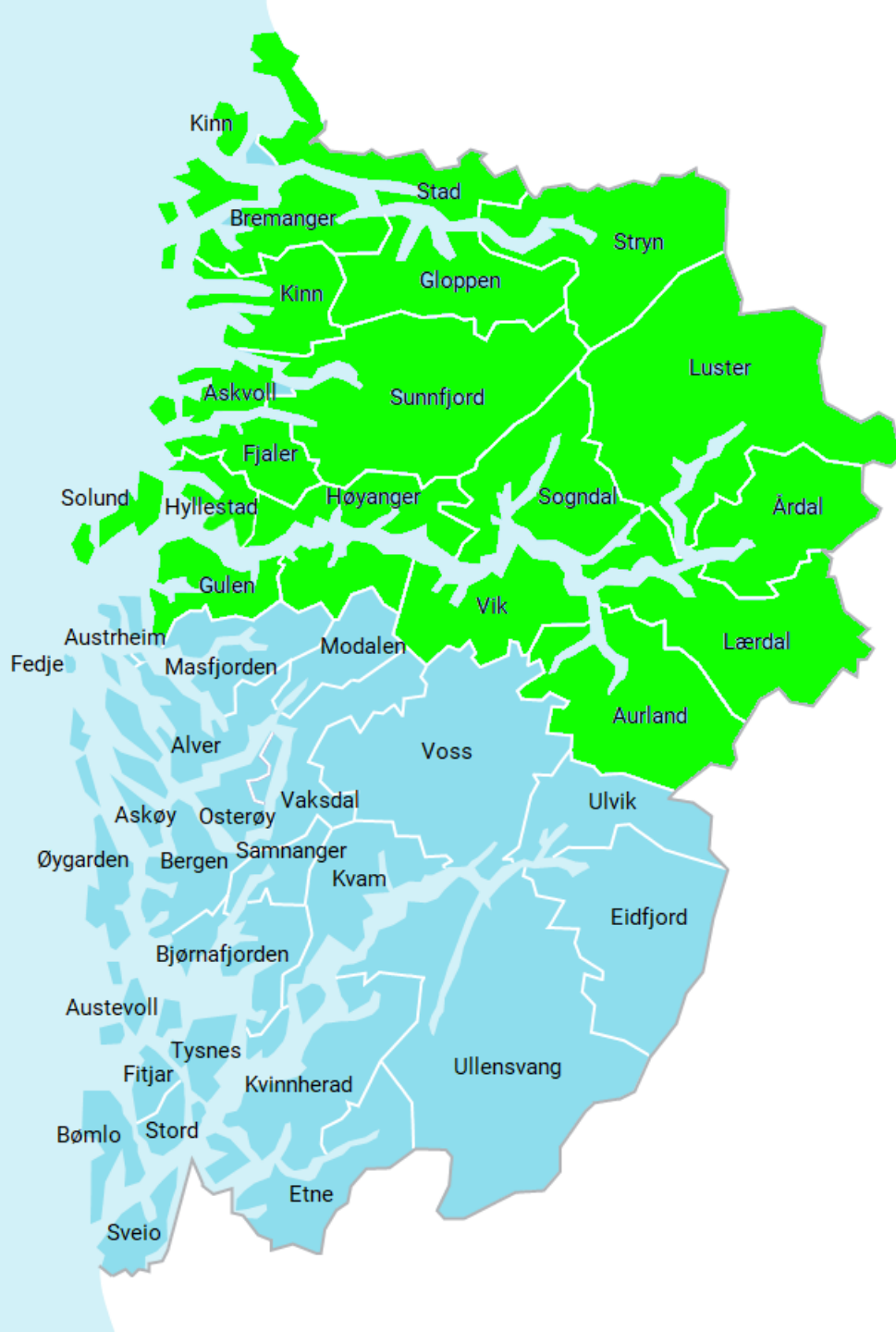

Lukkast Vestland,
lukkast Noreg

1+1 blei meir enn 2

- Vestland oppsto som ein følgje av samanslåinga av to fylke: Hordaland og Sogn og Fjordane i 2020
- Vestland har vore ei felles mobilisering av ressursar i to sterke fylke der 1+1 er blitt meir enn 2
- Blitt ein sterk utviklingsaktør for heile landsdelen med Grøn region Vestland som spydspiss

Vi jobbar kvar dag for å gjere ein forskjell for 632 000 innbyggjarar i Vestland.

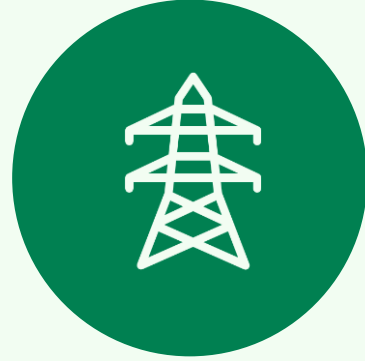
Våre ansvarsområde

- Vidaregåande opplæring
- Tannhelse
- Kultur, folkehelse og inkludering
- Veg, bybane og kollektiv
- Næringsutvikling
- Klima og miljø

Vestland er leiande på ei rekkje område

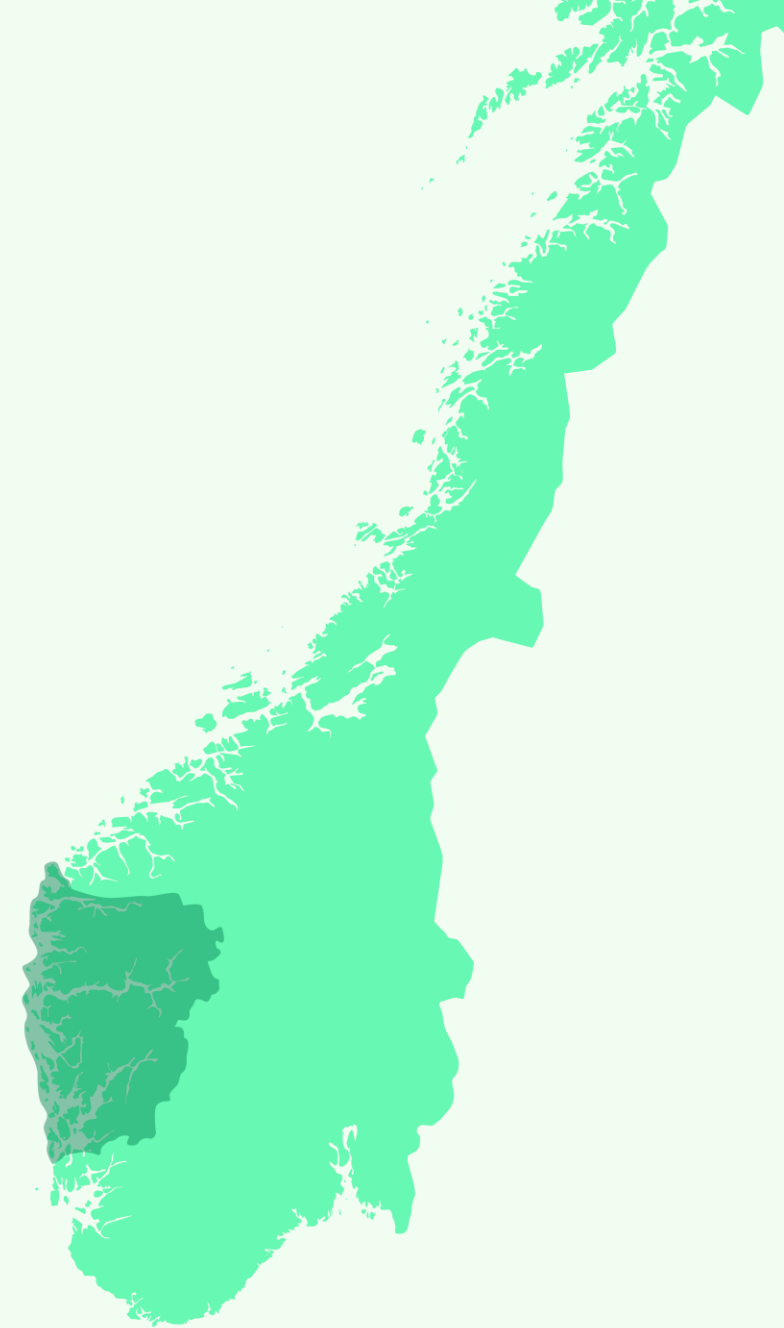
Verdiskaping

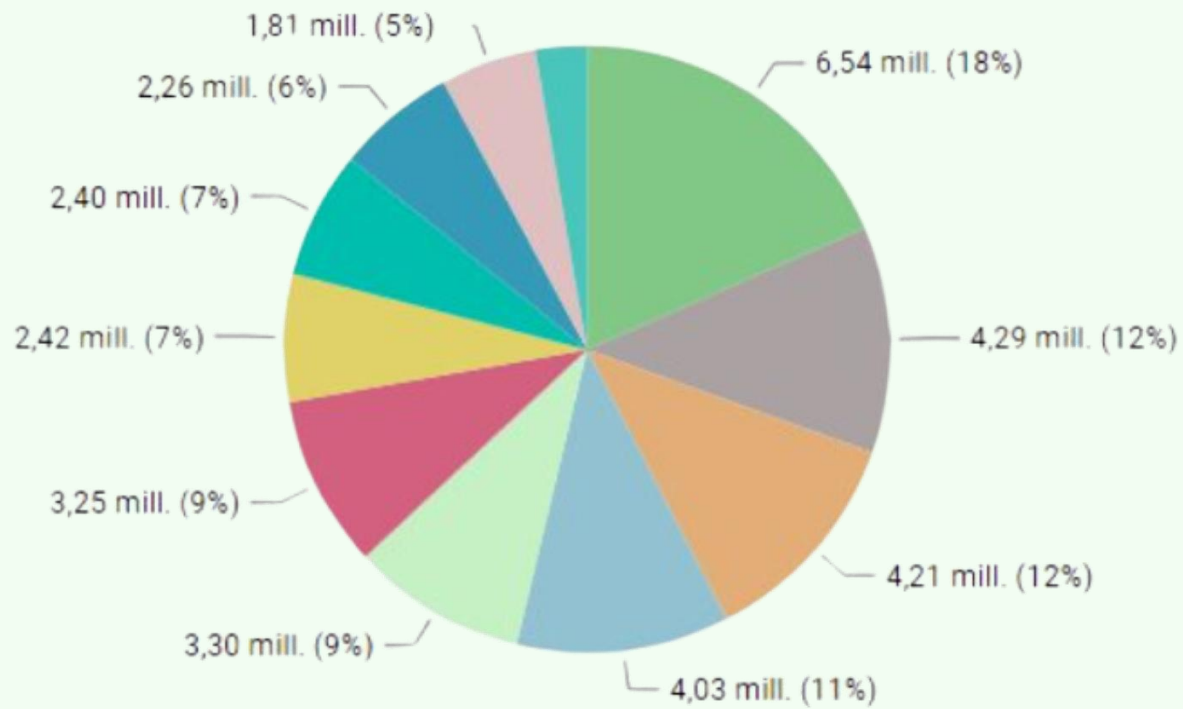
Kraftproduksjon

Eksport

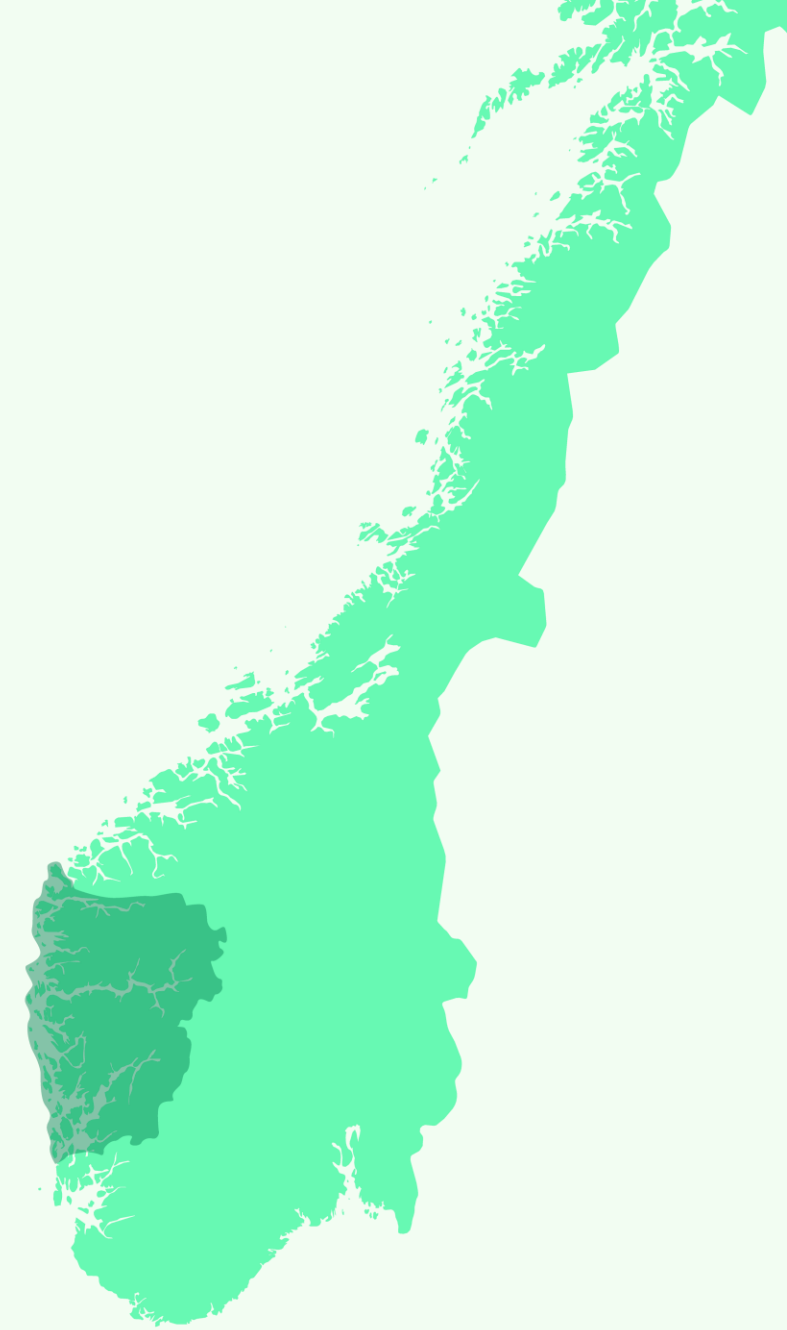

... men har òg høgast utslepp

Fylke

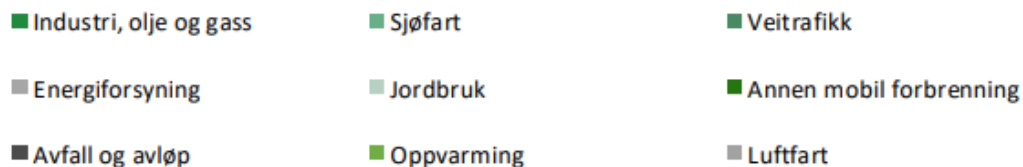
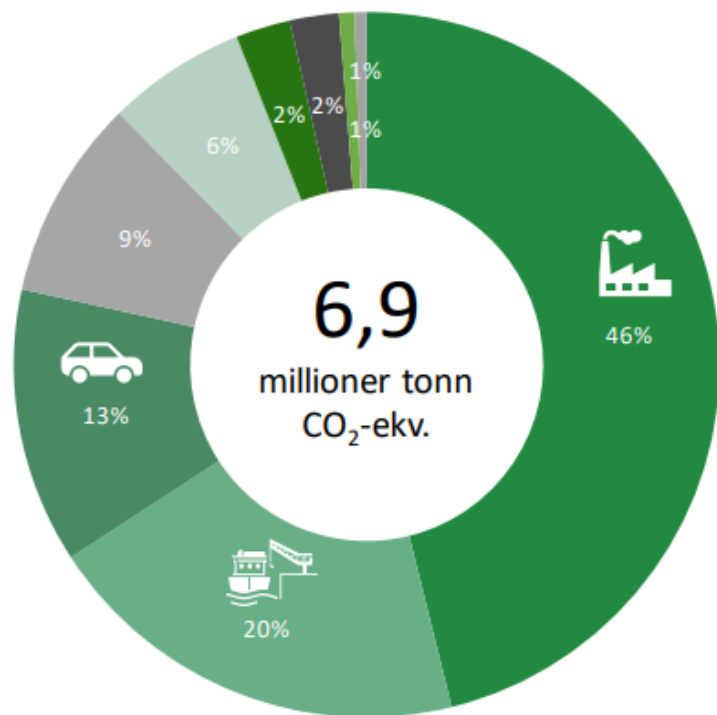
- Vestland
- Viken
- Vestfold og Telemark
- Rogaland
- Trøndelag
- Nordland
- Troms og Finnmark
- Møre og Romsdal
- Innlandet
- Agder
- Oslo

Innsatsen for å dekarbonisere må rettes inn mot det som skaper største effekt. Vi må sette inn støtet mot industri, olje og gass og sjøfarten

Sektorfordelte utslipp i Vestland
2021, % av total

Store utslippspunkt og andel av totale utslipp i Vestland
2021

Equinor Mongstad (raffineri)
2 034 336 tonn CO₂-ekvivalenter (30 %)

Hydro Årdal*
473 910 tonn CO₂-ekvivalenter (7 %)

Hydro Husnes (Sør-Norge Aluminium)
433 461 tonn CO₂-ekvivalenter (6 %)

Ineos Tysedal (tidl. Tizir)
276 005 tonn CO₂-ekvivalenter (4 %)

Elkem Bremanger
232 767 tonn CO₂-ekvivalenter (3 %)

Elkem Bjølvefossen
166 659 tonn CO₂-ekvivalenter (2 %)

Hydro Høyanger
109 086 tonn CO₂-ekvivalenter (2 %)

BIR Avfallsenergi**
86 600 tonn CO₂-ekvivalenter (4 %)

55 %
av utslippene i Vestland
kommer fra de åtte største
utslippspunktene

Mål for Noreg mot 2030

- 55%

klimagassutslepp

+ 300 000

nye grønne jobbar

+ 50%

fastlandseksport

Nye grønne verdikjeder og forretningsmuligheter på tvers av regionane i fylket må realiserast for å sikre konkurransekraft og fart inn i det grønne skiftet

Sjømat/havbruk

Grøn skipsfart

Havvind

CCU og CCS

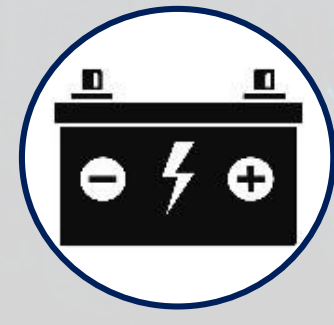
Grønne metallar

Bioøkonomi

Hydrogen

Batteri

Vestlandsporteføljen 2.0

Få opp farta på den grønne omstillinga

**Grøn region
Vestland**

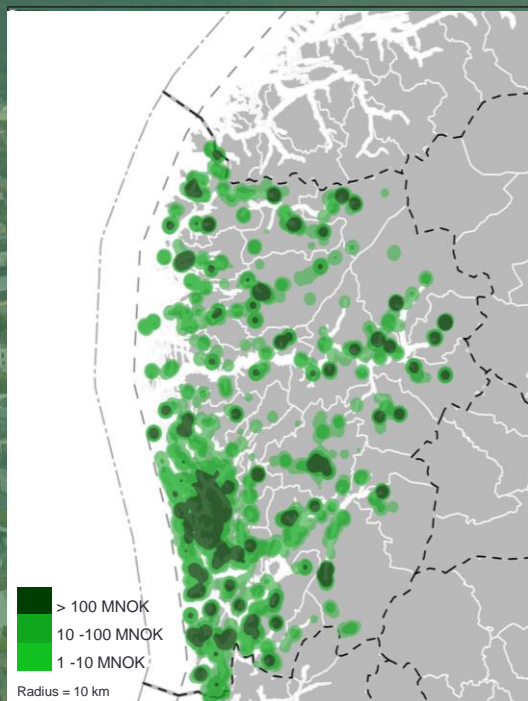
**Vestland
fylkeskommune**

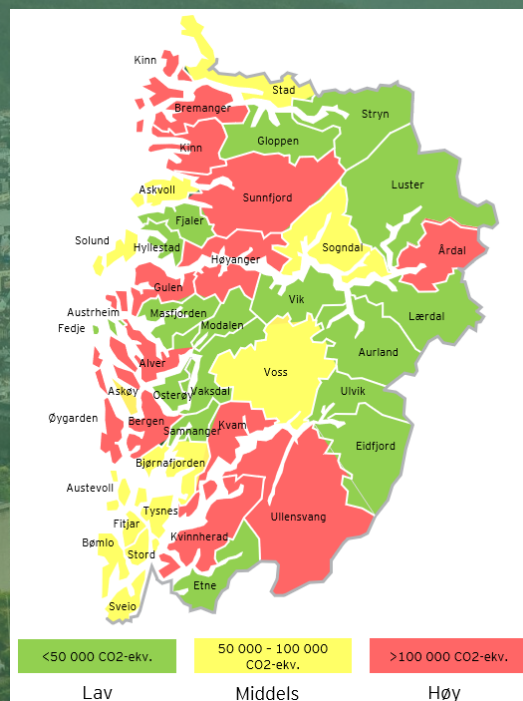
**Innovasjon
Norge**

Det er tydelege samanhengar i fylket vårt

Kor skjer verdiskapninga?

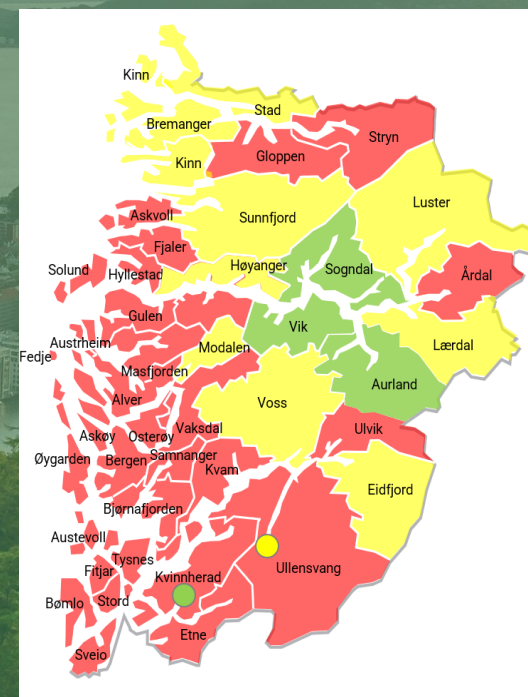
Kor er utsleppa størst?

Kor er potensialet størst?

Men kor har vi kraft?

Grøn region Vestland skal bygge verdensledende huber gjennom industriell symbiose

For å realisere Vestlandsporteføljen 2.0 må vi jobbe sammen for å sikre:

Kapital, areal, grønn infrastruktur og kompetanse

For at Vestland skal lykkes må vi bygge et landslag i Vest, og hele økosystemet må mobiliseres. Team Vestland har en felles ambisjon om å bygge verdensledende grønne huber.

Det er identifisert tre industrielle team som har høyt potensial for verdiskaping, og som må lykkes med å omstille dagens aktivitet, kutte utslipp og skape nye grønn verdiskaping.

Vi har en stolt industrikultur, og stor industrisektor i Vestland. Industrien er et kinderegge av eksport, verdiskaping og punktutslipp.

Vi er den travleste havnen med flest anløp og store fornybare satsinger og prosjekter, hvilket rasjonaliserer en satsing på energiomstillingsteamet, i forbindelse med havner forsyningsbaser.

Vi har tilgang på enorme mengder biologisk avfall og sidestrømmer som kan omdannes til verdier. Dette vil skje i bio/marin-huber, både langs kysten og lenger inn i fylket.

19 samarbeidsprosjekt er kvalifisert inn som hubbar i Vestlandsporteføljen

Industrielle hubbar

Grønn Hub Kvinnherad

Sirkulære Høyanger

Hardanger Hydrogen Hub

Årdal Teknologipark

Hub for Minerals

Energiomstillings hubbar

Energiparken

Skipavika Innovation Park

Fjord Base Energy Hub

Sløvåg Supersite Offshore Wind

Greenspot Mongstad

Stord Transition Hub

Hanøytangen Industrial Park

Ågotnes Maritime Cluster

Lutelandet Energihub

Marin-Bio hubbar

Biohub Måløy

Kaupanger Biohub

Bømlo Fiskerihavn

Voss Biopark

Gloppen Biohub

Look to Vestland - Reindustrialiseringen er i gang, og i hubbane finn vi fyrtårnprosjekta som viser næringslivet sitt ambisjonsnivå

Greenspot Mongstad

Equinor vil fange CO2 på Mongstad

Foto: Helge Hansen

Energiparken

Verdens første kommersielle anlegg for produksjon av rent hydrogen fra naturgass er åpnet på Kollsnes!

Foto: CCB Energy Holding AS

Stord Transition Hub

Starter hydrogenproduksjon i 2022 – for å teste motorer som lager strøm

Hydrogen-motorer skal produsere strøm som går til hydrogenproduksjon og dermed drive seg selv. Testsenter sparer mye penger og kan sette fart i andre hydrogenbaserte aktiviteter.

Foto: Sustainable Energy

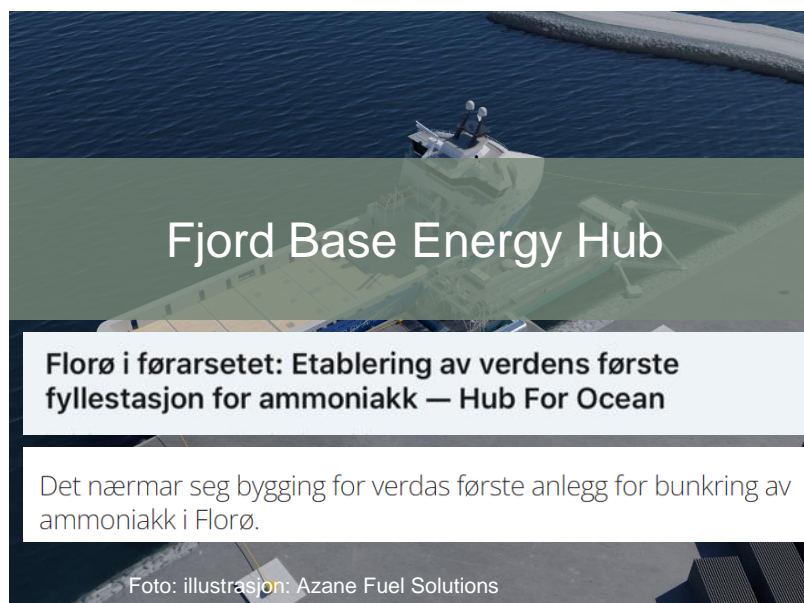

Hardanger Hydrogen Hub

Nytt samarbeid: Vil gi energi til oljeplattformer med hydrogen fra havvind

Undersjøiske lagre med hydrogen produsert ved hjelp av havvind kan forsyne oljeplattformer med strøm.

Foto: Business Norway

Fjord Base Energy Hub

Florø i førarsetet: Etablering av verdens første fyllestasjon for ammoniakk — Hub For Ocean

Det nærmar seg bygging for verdas første anlegg for bunkring av ammoniakk i Florø.

Foto: illustrasjon: Azane Fuel Solutions

Skipavika Innovation Park

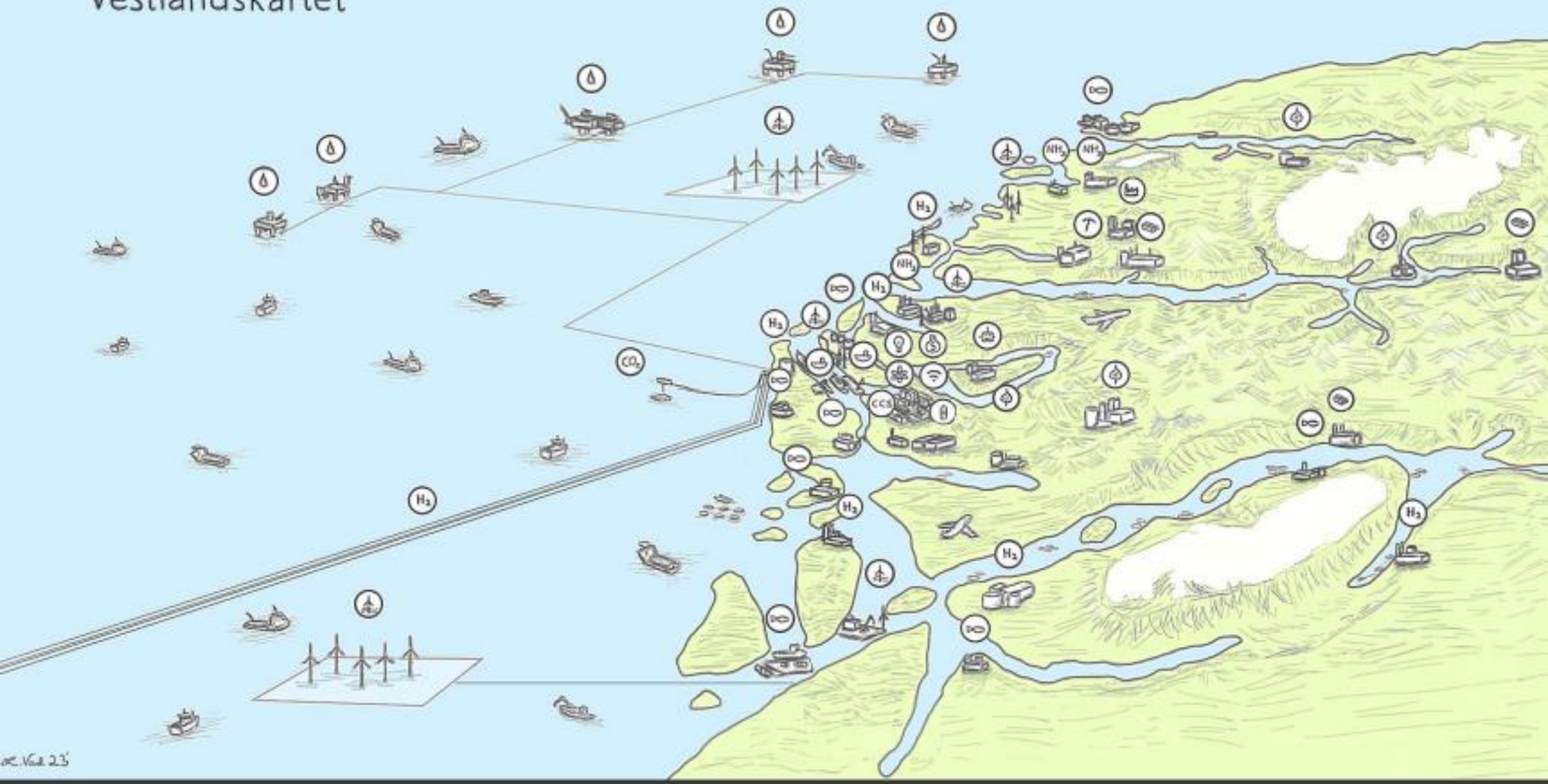
Europas første fabrikk for grøn ammoniakk kjem på denne tomte

– Fabrikken er fullfinansiert. Bygginga byrjar i 2024.

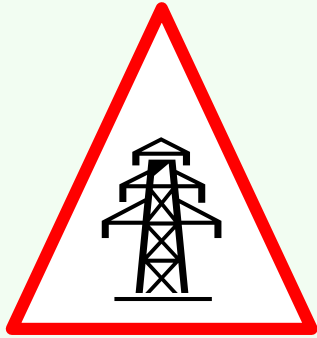
Foto: EnBW

Vestlandskartet

Barrierar i Vestland

Kraft

3 500 MW estimert økt kraftbehov og tilgjengelig nettkapasitet

Kraft og nett er ei vesentleg barriere i store delar av fylket

Kapital

128 mrd NOK - Totalt estimert investeringsbehov for å realisere Vestlandsporteføljen 2.0*

Kapitaltilgang varierer mellom næringar. Umogne marknader aukar risikoen for investorar.

Kompetanse

Det er per i dag sprengt kapasitet i mange næringar, men regionen har relevant (spiss)kompetanse som må vidareutviklast

Areal og infrastruktur

Tilgang på ferdig regulerte næringsareal er knapp. Må gjerast innafor naturen si tolegrense.

Forretnings-, energi- og arealplanlegging må integrerast for å lage ein realistisk masterplan for utvikling av hubbane

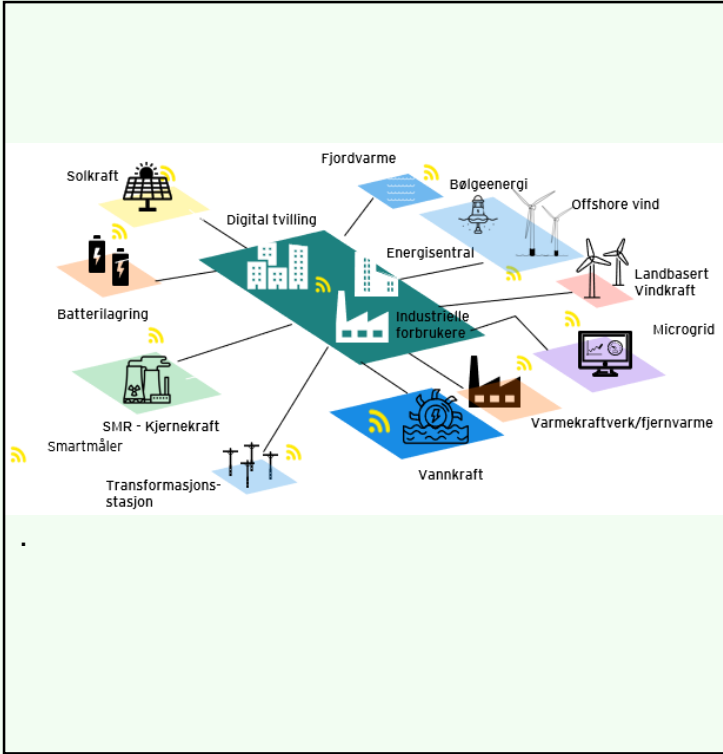

Masterplan 2030

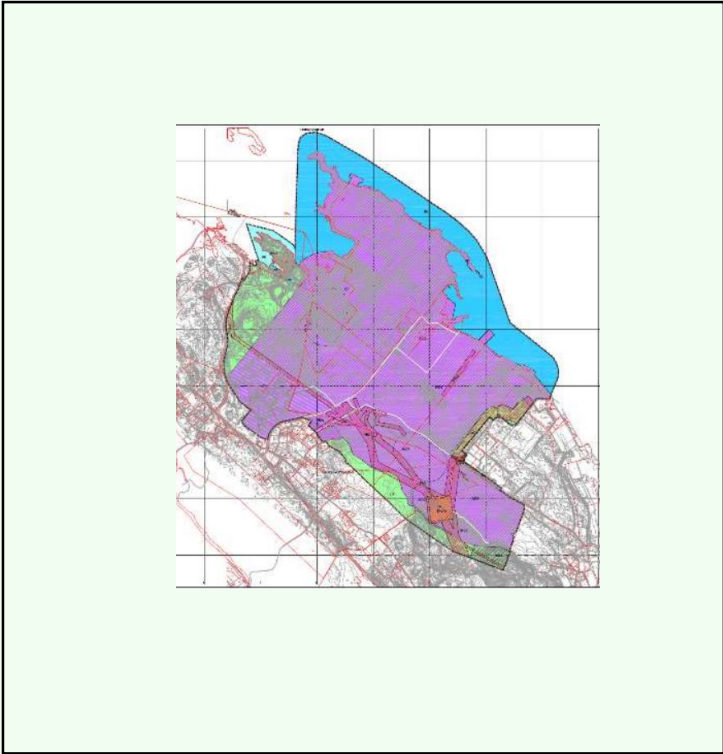
Forretningsplan

Energiplan

Areal- og infrastrukturplan

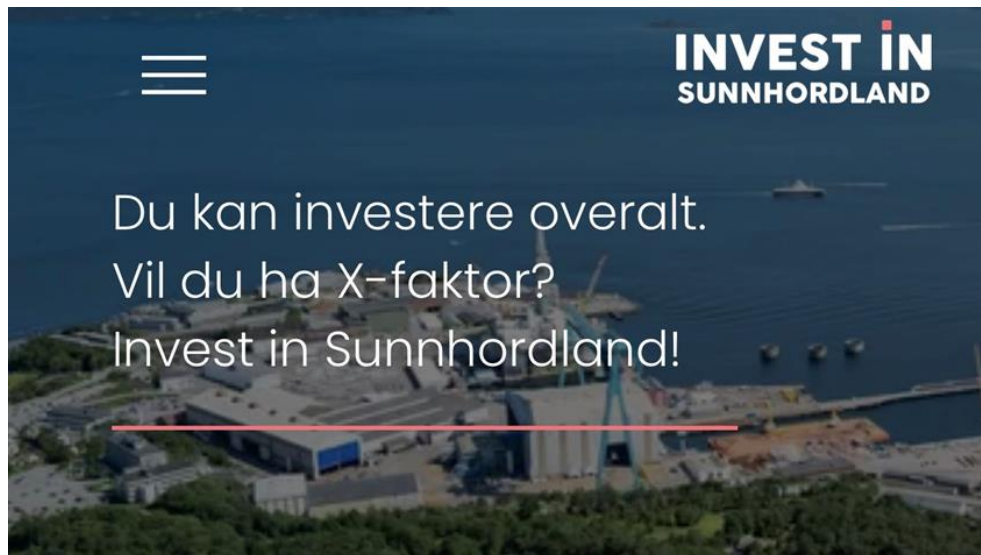

Hub-analyse

«Invest In Vestland»

Vi skal sikre at vi i Vestland er samordna og jobbar systematisk med å trekke til oss dei rette investeringane, dei rette kompetente arbeidstakarane og nye viktige næringsetableringar

INVEST IN
SUNNHORDLAND

INVEST
IN BERGEN

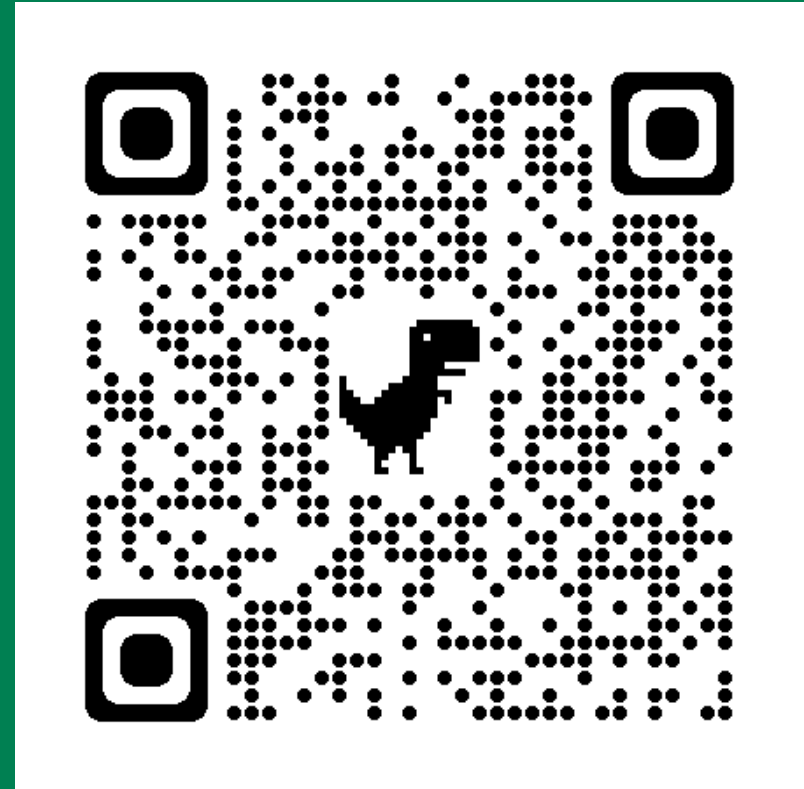
Grøn region Fjordane
INVEST in
FJORDANE

**Grøn region
Vestland**

www.gronregionvestland.no

GreenLab

Grøn og cirkulær industripark – Teknologi-katalysator – Nationalt forskningscenter

Jakob Hebsgaard Mogensen, Head of Business Development & Advisory – GreenLab A/S, Skive, Denmark
jhmo@GreenLab.dk

PROPERTY OF
GreenLab

Grøn og cirkulær industripark

- »»» Grønne virksomheder
- »»» Forsynet med 100% vedvarende energi
- »»» Forbundet via SymbiosisNet for at udnytte synergi

Teknologi-katalysator

- »»» Infrastruktur og services, der forkorter time-to-market
- »»» Vi introducerer hønen til ægget og nye markeder opstår
- »»» Facilitator for grøn omstilling

Nationalt forskningscenter

- »»» Videnscenter for intelligent, integreret energi
- »»» Accelererer R&D til kommerciel skala
- »»» Uddannelse og kompetenceudvikling af fremtidens arbejdskraft

GENERATE

Vi genererer vedvarende energi

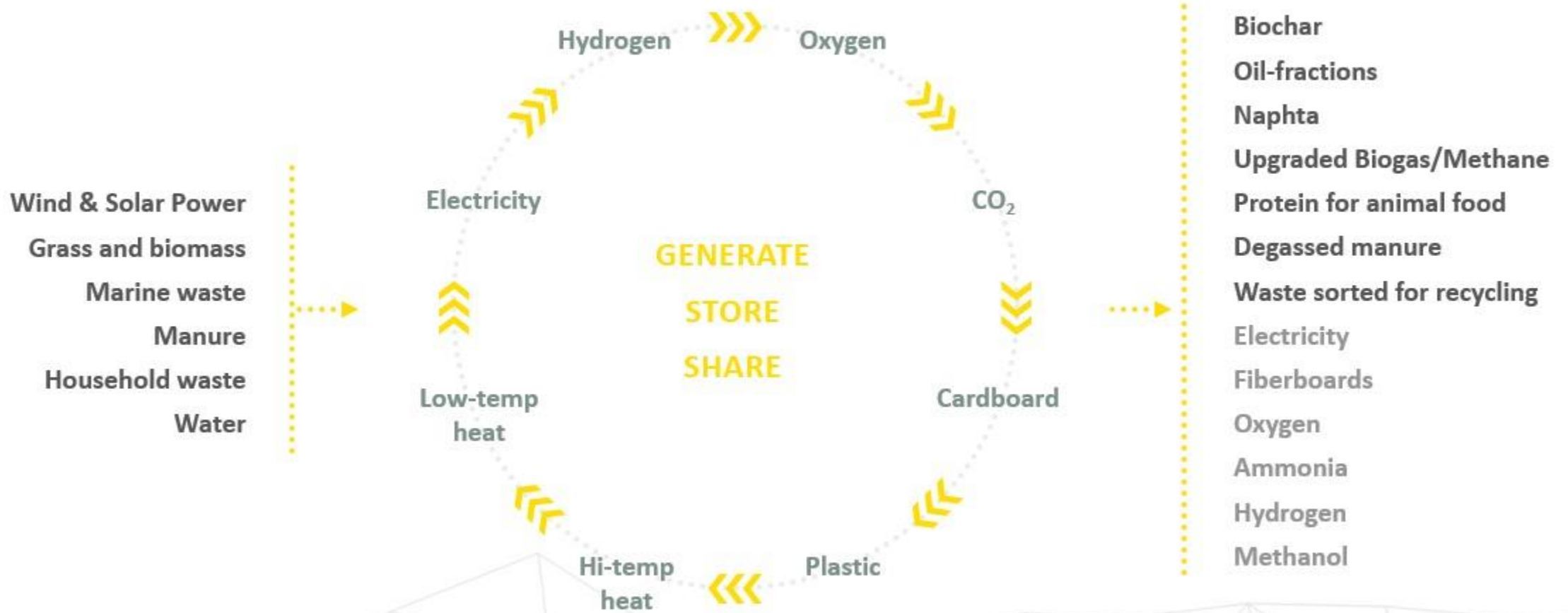
STORE

Den vedvarende energi bliver konverteret og lagret i alle former: El, varme, gas, brændstoffer

SHARE

Via SymbiosisNet™ bliver energien omfordelt mellem parterne

GreenLab

GreenLab

Located at the intersection of national gas and electricity grids

— GreenLab Industrial Park (60 hectares)

■ Planned expansion (70 hectares)

● Existing

○ In progress

○ Opportunity

- Existing
- In progress
- Opportunity

GreenLab supply

- Power
- Water
- Process heat

Partner specific supply

- Instrumental Air
- Nitrogen

Shared energy/ressources

- Methanol
- CO₂
- Hydrogen
- Surplus PtX heat for District heating
- Heat

Innovation Building

Circular fuel from recycled plastics

Waste handling facility

Renewable Energy Park

Marine and grass protein

Biochar and jet fuel

Power-to-X 100MW

P2X Power-to-X 12MW

Utilities Building

Bio Fuels

Transformer Station

Cardboard upcycling

Organic and conventional Biogas

PtX Projects

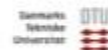

”GreenLab Skive P2X” project

12 MW by Q1 2023 – 10 mio. EUR grant

The main purpose

To demonstrate and develop the entire value chain from an effective interplay between basically known technologies (wind, solar, infrastructure, storage, hydrogen, biogas, methanol) to the valuation and marketing of green fuels, both onsite and offsite. The project contributes to solving the energy storage problem in the electricity system of the future.

Everfuel

EUROPEAN ENERGY

e-on

ENERGINET

NORLYS

DGC

Eurowind Energy

Ea Energy Analyses

Energystyrelsen

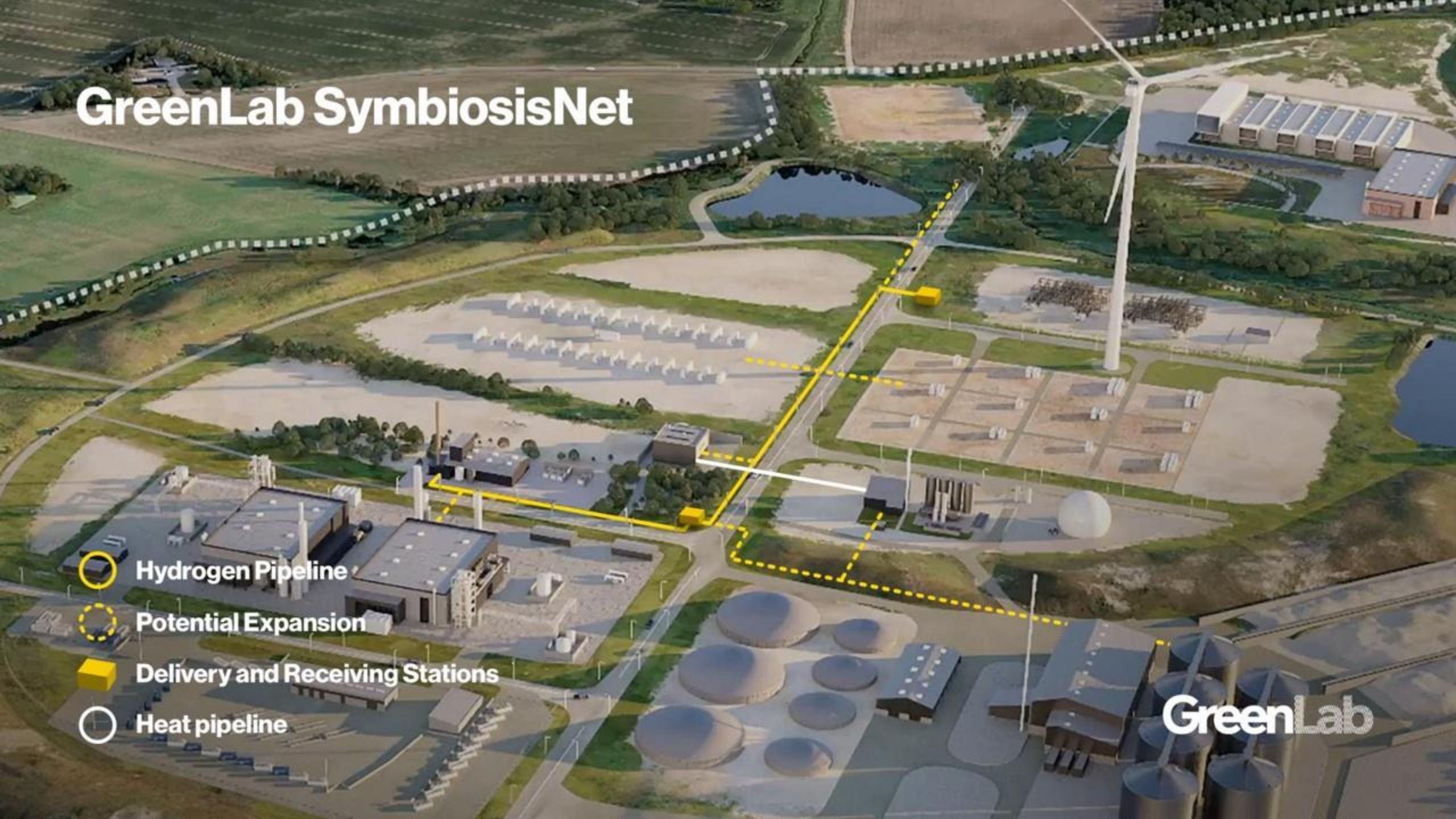
GreenLab

PROPERTY OF
GreenLab

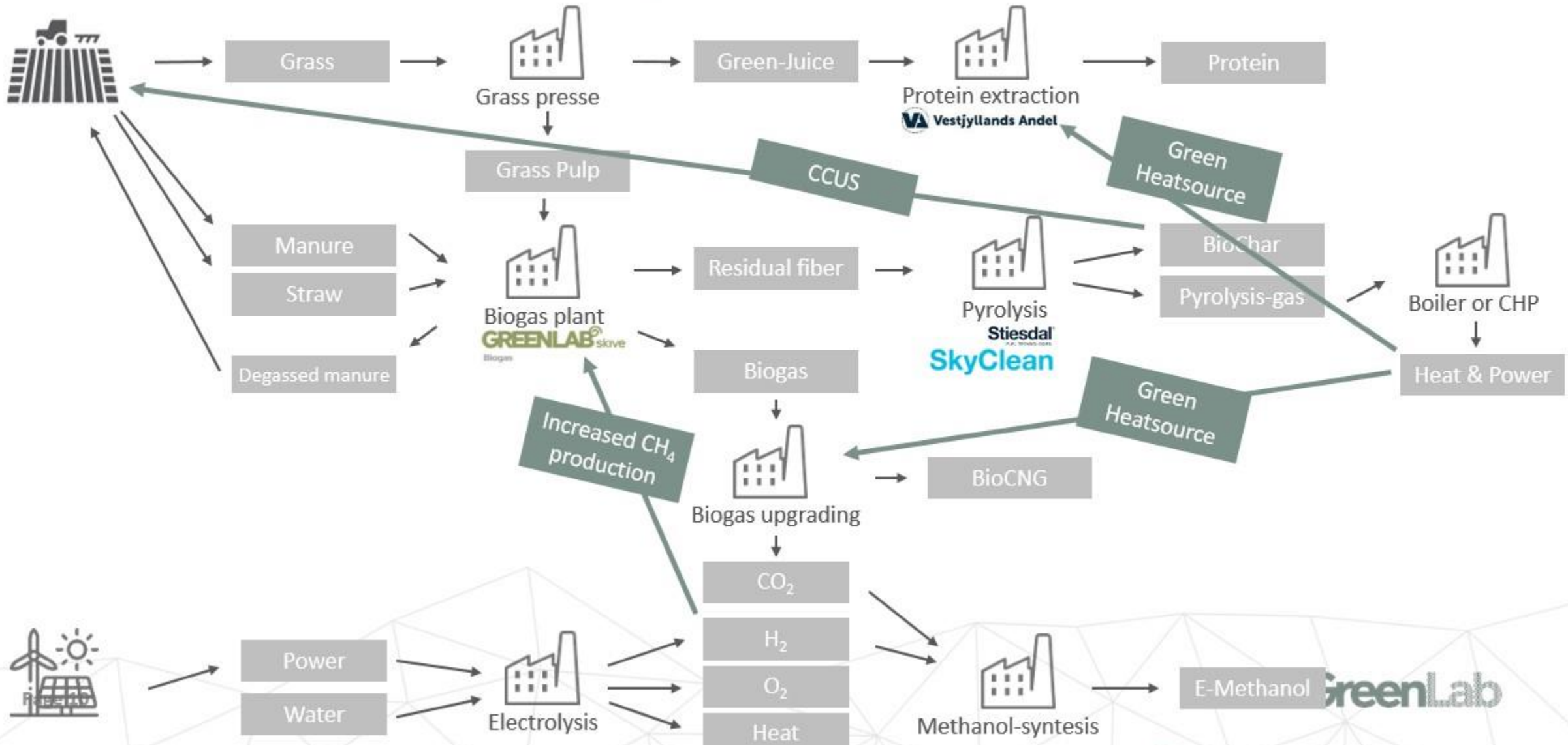
GreenLab SymbiosisNet

- Hydrogen Pipeline
- Potential Expansion
- Delivery and Receiving Stations
- Heat pipeline

GreenLab

Green Value Chain Example

GreenLabs principper

01 Positiv samfundseffekt

02 Konkurrencefordel

03 Gensidigt incitament

04 Bæredygtighed

05 Kontinuerlig læring og udvikling

06 Global frontløber: Show it, don't tell it

En retfærdig grøn omstilling

Landdistrikterne er centrale og kan blive en grøn vækstmotor

- » Vedvarende energi kan kun produceres i stor skala i landdistrikterne
- » Det udgør et window of opportunity for disse områder
- » Hvis man griber det rigtigt an, kan lokalsamfundet komme til at få stor gavn af den grønne udvikling på landet
- » Jobskabelse, erhvervsudvikling, erhvervsturisme

GreenLab forskningsmissioner

01

Udvikling af designhåndbogen for fremtidens grønne industrielle klynger

02

Succesfuld optimering mellem fluktuationer i vedvarende energi, forbrugsfleksibilitet ved industri og infrastrukturomkostninger til lagring og konverteringer

03

Demonstration af værdifulde sektorkoblinger som kan vise vejen til skalerbare initiativer for industri i resten af samfundet

GreenLab forskningsprojekter

12 forskningsprojekter

- »»» Flex-PtX
- »»» Energy Rocks
- »»» Design and replication of eco-industrial parks
- »»» Molten Salt as Thermal Storage
- »»» GreenLab Designer Lite – Energy systems
- »»» Living-lab power grid designer
- »»» GreenBubble – ROI on green technology
- »»» HONORE – Electrochemistry to neutralize unpleasant odours
- »»» ICEIS – Electrified Industrial Symbiosis
- »»» Synergizing water, heat and industry for a sustainable energy transition with PtX
- »»» LOCOMUTIVE – Local cooperative multi-market
- »»» Pump It Up – Waste heat

Flex-PtX

The aim of the Flex-PtX project is to create a computer simulation of the electricity market to optimize energy use.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

Energy Rocks - Heat storage in a rock bed

This EnergyRocks project examines how to store excess electricity from wind into heat and store it in a rock bed.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

Design and replication of eco-industrial parks

This project looks at best practice examples of eco-industrial park design and asks what we can learn from GreenLab.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

Molten Salt as Thermal Storage

In the Molten Salt project, we looked at thermal storage that can power our own generation systems.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

GreenLab Designer Lite - Energy systems

This research project develops and demonstrates a tool that can help design energy systems for green industrial parks.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

Living-lab power grid designer

This living lab power grid project will develop a tool for designing an electricity grid for industrial clusters.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

GreenBubble - ROI on green technology

The GreenBubble project examines how to find the right balance between investments in green technology and their CO2E.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

HONORE - Electrochemistry

The HONORE project aims to use electrochemistry to neutralize unpleasant odours from a given industry.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

ICEIS - Electrified Industrial Symbiosis

The ICEIS project investigates how excess heat from industrial processes can cover the cooling needs of another.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

Synergizing water, heat and industry for a sustainable energy transition with Power-to-X

The project investigates how to synergize water, heat and industry for a sustainable energy transition with Power-to-X.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

LOCOMUTIVE - Local Cooperative Multi-Market

The LOCOMUTIVE project investigates whether developing a transparent market is needed for local industrial symbiosis.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

Pump It Up - Waste heat

The Pump It Up project investigates how the temperature of waste heat from industry can be raised to higher temperatures.

»»» [LEARN MORE HERE](#)

Opstart og ejerskab

- en unik offentlig-privat samarbejdsmodel

2008

Skive udnævnes til Danmarks første "Energiby"

smart+
en
ci+y

Energibyerne.dk er en del af SmartEnCity Networks, som er støttet af EUs Horizon 2020 program.

2016 - 2018

Skive kommune etablerer to enheder, der skal fremme den grønne omstilling. GreenLab Masterplan udvikles

2019

GreenLab A/S kapitaliseres

75 mDKK
apportindskud

2021

Første donation til Innovation Center via Fonden for GreenLab Innovation

30 mDKK

100 mDKK + 250 mDKK

30 mDKK

2023

Yderligere donation til Fonden for GreenLab Innovation

30 mDKK

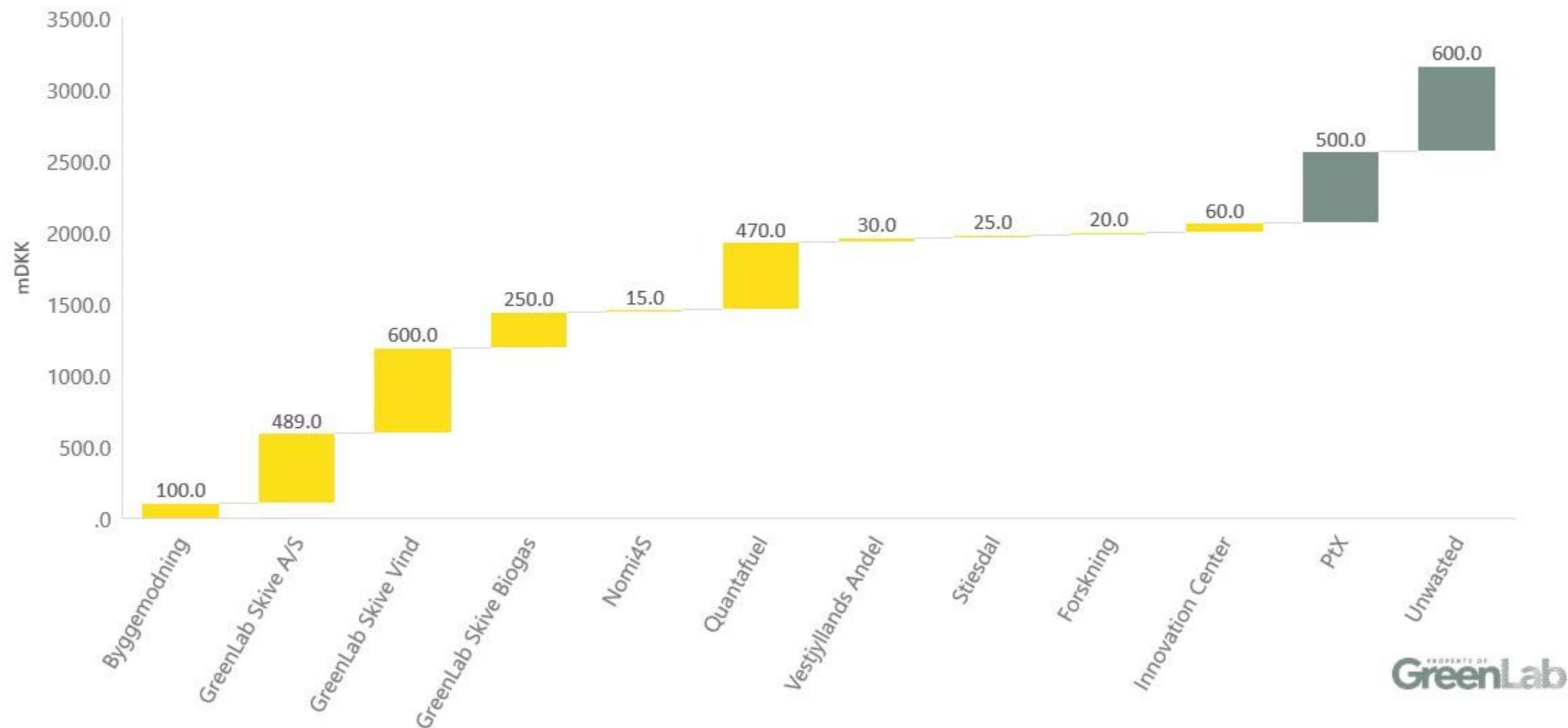

150 mDKK

TOTALE INVESTERINGER
+3 MIA DKK

Afledt effekt: Investeringer i parken

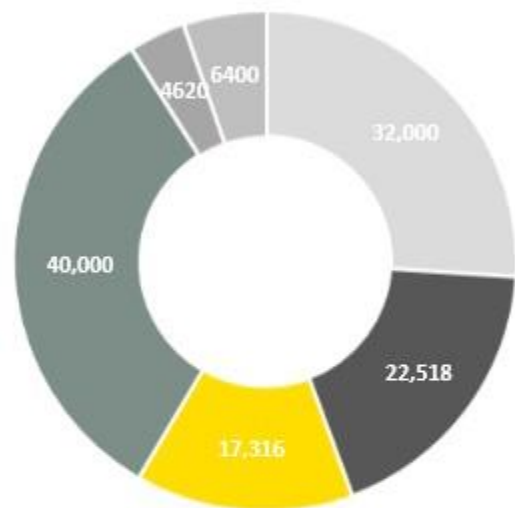
+3 milliarder DKK

*Estimer fra april 2023

Lokal påvirkning: Grønne jobmuligheder

Eksterne timer brugt på konstruktion

- Quantafuel
- Skive Kommune (Teknisk afdeling)
- Stiesdal
- KE Andersen
- GreenLab Skive Biogas
- Stenger & Ibsen (Vindmøller fundament)

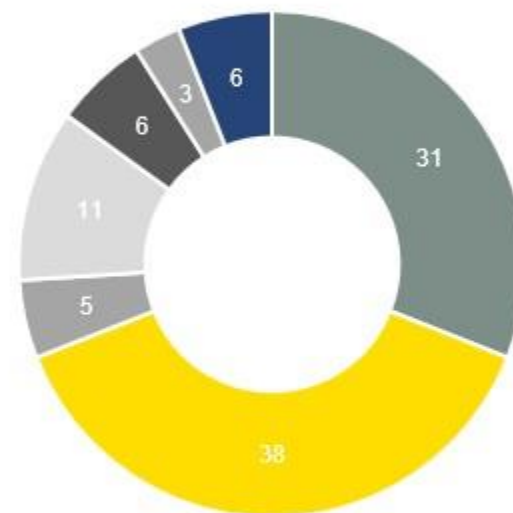
Total

Ca. 122.800 timer (fokus på lokale virksomheder)

Kommende projekter der beskæftiger lokale virksomheder

GreenLab Skive P2X 12 MW
GreenHyScale 100 MW
Unwasted

Jobs skabt i GreenLab

- GreenLab
- Quantafuel
- Vestjyllands Andel
- GreenLab Skive Biogas
- Nomi4
- Stiesdal
- GHS

Total

Ca. 100 fuldtidsstillinger

Kommende projekter der skaber lokale arbejdspladser

GreenLab Skive P2X 12 MW
Unwasted (ca. 100 fuldtidsstillinger)
GreenHyScale 100 MW

PROPERTY OF
GreenLab

Så vigtig er GreenLab ifølge borgerne i Skive

“I hvor høj en grad ser du følgende som vigtige elementer for Skive-egnens positive udvikling?”

Fokus på lokal kommunikation:

- » Årligt Åbent Hus
- » Lokalt nyhedsbrev
- » Årlig præsentation hos Skive Bibliotek
- » Lokale partnerskaber og leverandører
- » Besøgstjeneste og ambassadørkorps
- » Deltagelse i lokale events
- » Årlig rundvisning for naboer
- » Information til lokale medier
- » Deltagelse i borgermøder

* Skive Kommunes omdømmeanalyse 2021

Modulær og replikerbar model

PROPERTY OF
GreenLab

GreenLab Advisory, accelererer grønne industriklynger

Green & circular industrial park

GreenLab A/S er en industriklynge, der optimerer energi og ressourcer i en industriel symbiose til gavn for lokal vækst og værdiskabelser

Advisory services

GreenLab Advisory fremmer sandsynlighed for succes med etablering af industri- og energiklynger.

Det gør vi ved at støtte med erfaringsbaseret pragmatisk, systemisk forståelse, konceptudviklingskompetence og interessenthåndtering og navigation

Model for udvikling af energifællesskaber

Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4	Fase 5	Fase 6
<p>Initial Mapping</p> <p>Resultat</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter <p>Oplysninger</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter 3. Identifikation af muligheder 4. Valg af projekter 5. Valg af projekter 	<p>Alignment</p> <p>Resultat</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter <p>Oplysninger</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter 3. Identifikation af muligheder 4. Valg af projekter 5. Valg af projekter 	<p>Value Mediarly Process</p> <p>Resultat</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter <p>Oplysninger</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter 3. Identifikation af muligheder 4. Valg af projekter 5. Valg af projekter 	<p>Investment Case</p> <p>Resultat</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter <p>Oplysninger</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter 3. Identifikation af muligheder 4. Valg af projekter 5. Valg af projekter 	<p>Commercial Development</p> <p>Resultat</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter <p>Oplysninger</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter 3. Identifikation af muligheder 4. Valg af projekter 5. Valg af projekter 	<p>Site operation</p> <p>Resultat</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter <p>Oplysninger</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af muligheder 2. Valg af projekter 3. Identifikation af muligheder 4. Valg af projekter 5. Valg af projekter

Christopher Sorensen

Annette Christensen

Anders Bøje Larsen

Sabina Krøigaard

Thomas H. Helsgaun

Henrik H. Olesen

Ebbe K. Vestergaard

Susanne S. Hejlsvig

Christian Dalgaard Sørensen

Cathrine D. Hedegaard

Niels Nielsen

Linda Fejerskov

Eoghan Rattigan

Chibli Klee Haddad

Kapil Goyal

Hanne Torp Brodersen

Torben Christensen

Vibeke Hakonsen Jakobsen

Frits Kreyberg

Kirsten Skov Mark

Bo Tang Sørensen

Jakob H. Mogensen

Jonas V. K. Nielsen

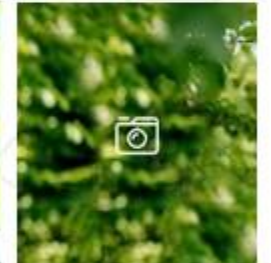
Camilla Knudsgaard

Camilla Højegh Nicollet

Mathias Damgaard Mørch

Anja Maria Lauritsen

Stinne Langhoff

Astrid Skifter Madsen

Lasse H. Kreyberg

GreenLab Teamet

PROPERTY OF
GreenLab

An aerial photograph of a wind farm in a lush green field. In the foreground, the white blades and nacelle of a wind turbine are visible, extending from the bottom left towards the center. The rest of the field is filled with rows of similar wind turbines stretching towards the horizon under a cloudy sky. The overall scene is bright and green, suggesting a clean energy environment.

**LET'S CREATE
A POWER SHIFT**

UNIVERSITY OF
GreenLab

Kalundborg Symbiosis

Surplus from circular production

Kalundborg
SYMBIOSIS

Bergen, den 14. marts 2024

Grøn Industriel Symbiose Erfaringer og læringer fra Kalundborg Symbiose

Lisbeth Randers,

Cand. Mag. og sekretariatschef i Kalundborg Symbiose
siden 2014

Kalundborg

SYMBIOSIS

Mission & Vision

Renew

Strengthening the partnership

Connect

Full resource utilization

Promote

Sharing the symbiotic mindset

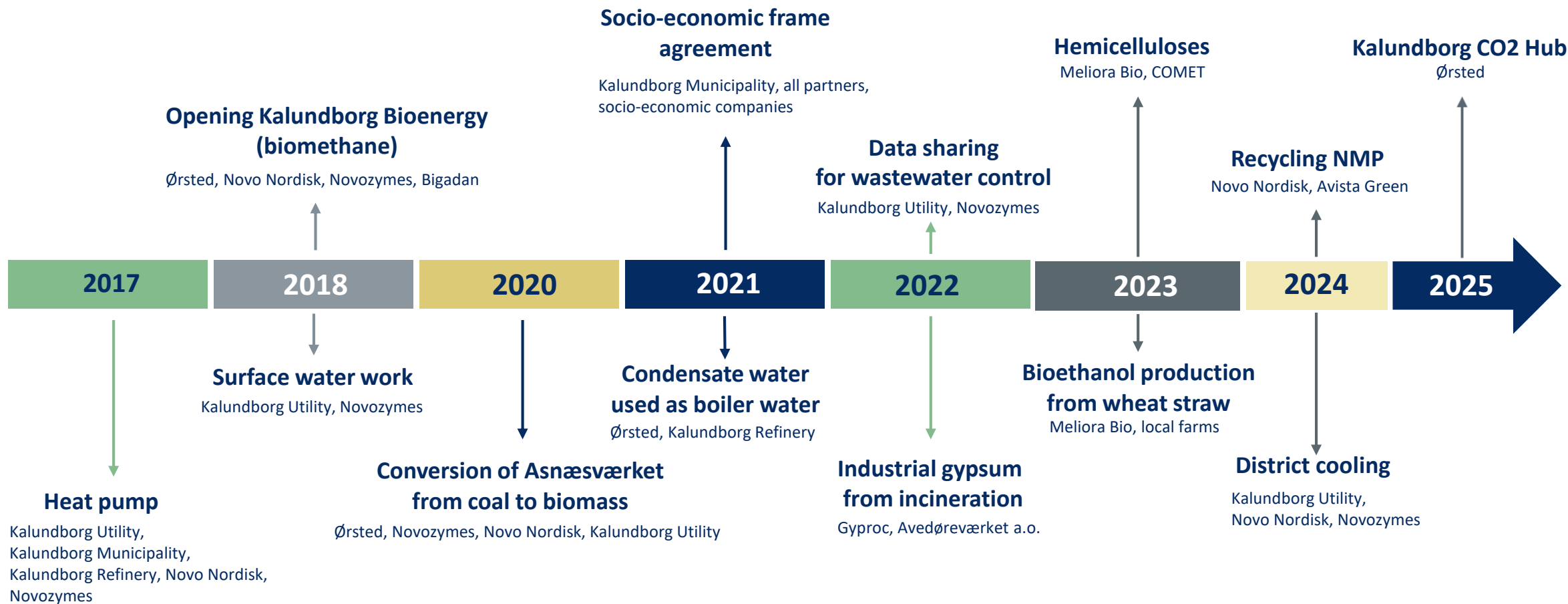

The worlds leading industrial symbiosis with a circular approach to production

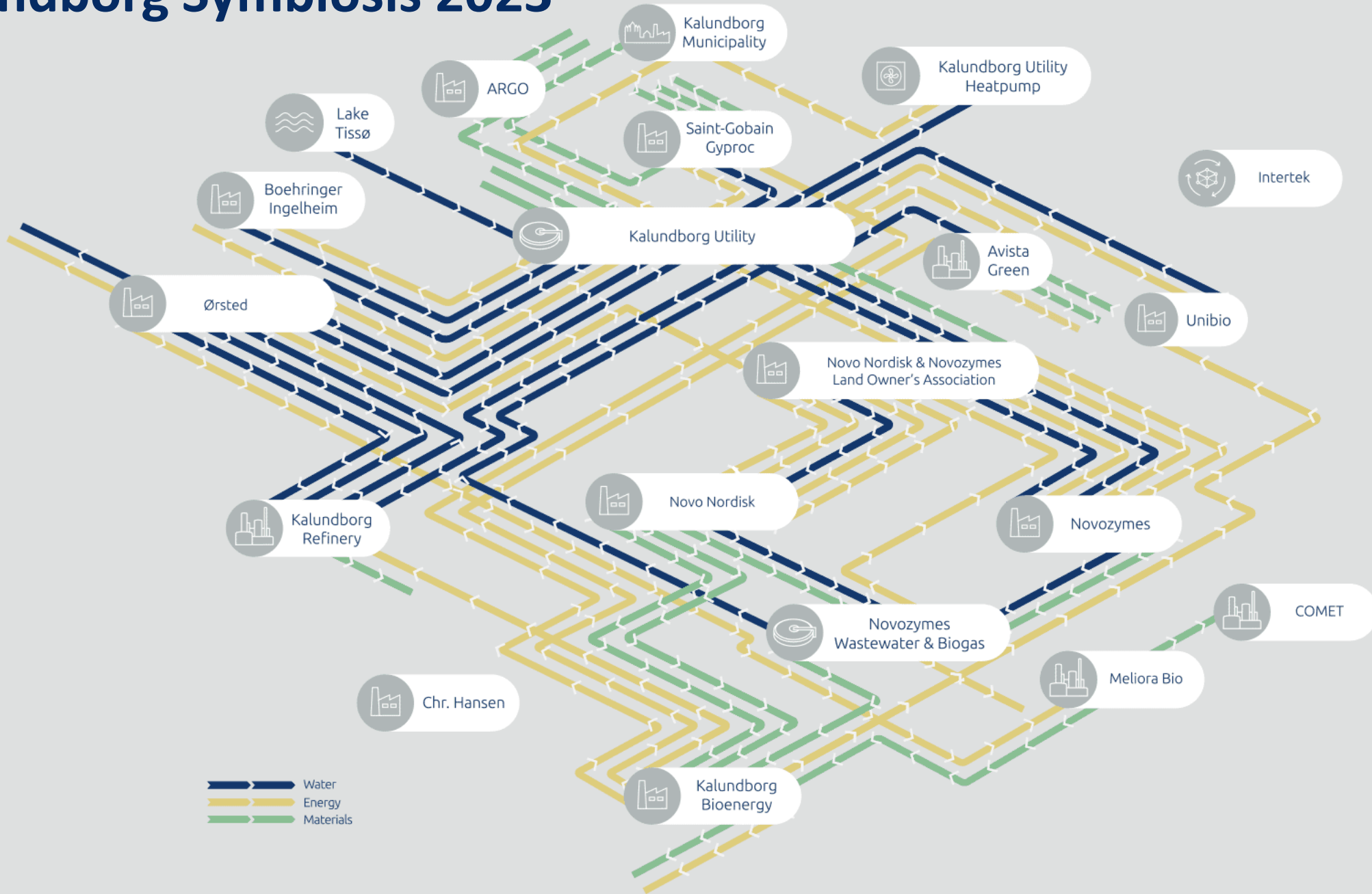

Kalundborg Symbiosis creates sustainable development in our companies through joint projects

10 new streams before 2025

Kalundborg Symbiosis 2023

Kalundborg Municipality

Kalundborg Symbiosis

Avista Green

Novonesis

Novo Nordisk

Novonesis

Boehringer Ingelheim

Kalundborg Utility

Unibio

COMET

Intertek

Saint-Gobain Gyproc

APM Terminals

Ørsted

Meliora Bio

ARGO

Kalundborg Bioenergy

Kalundborg Refinery

Schultz Shipping Group

Kalundborg Symbiosis 2023

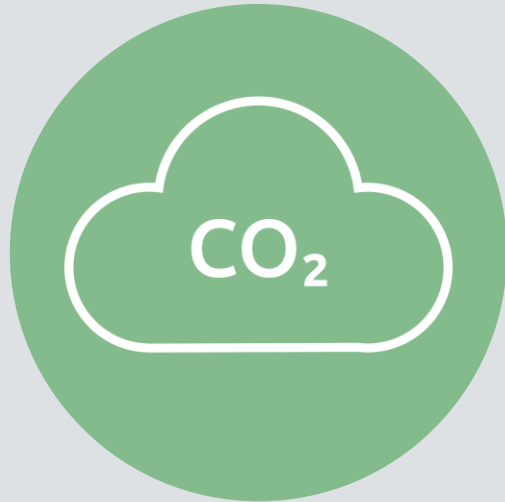

AVISTA *Green*

Annual savings (by LCA)

586,000 tons CO₂

The local energy production is
now CO₂ neutral

4 million m³
of groundwater

62,000 tons
of residual materials
recycled

Examples of local growth

9,3 mia €
investment

The investments
create
1,300+ new,
permanent jobs

12 new educational
programs
in Kalundborg

Learnings from Kalundborg

- **Dedication** from the leading companies in the area: commitment to join the meetings, invest in mutual projects and allocate company resources in working groups etc.
- **Equality** between the partners, no matter size or profite: to create a resilient partnership, diversity is needed
- **Shared belief in working for the local community**: companies are screened and only invited to join, if they demonstrate a shared belief

Facilitation and communication are key drivers

- Partnership management
- Follow up on initiatives and activities
- Trust in all relations, especially communication
- Continue the dialogue even when the road is bumpy!

1972 - 2022

50

years

OF CIRCULAR PRODUCTION

